

LJUDSKI GLAS

GLASILO „KMETSKO DELAVSKE ZVEZE“.

Izhaja vsako sredo in stane za vse leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrt leta K 10.50, na mesec K 3.50; posamezna številka K 1.—. Inzerati po dogovoru.

Vse dopise in pošiljatve za „Ljudski Glas“ in K. D. Z. je frankirati in naslavljati: Ljubljana, poštni predal 168.-Tajništvo K. D. Z. se pa nahaja v Ljubljani, Kongresni trg št. 9. Reklamacije so poštnine proste.

Volilcem in zaupnikom K. D. Z. in J. S. D. S.

Kdo bi si mislil, da nas bo toliko? Da bo na Slovenskem trideset tisoč socialnih demokratov takrat, ko so trdili nasprotniki z leve in desne, da socialne demokracije sploh ni več!

Ko so sestavljali rajko narodno predstavništvo po razsulu stare Avstrije, so nam meščanske stranke milostno priznale pet poslancev, pa še to le iz strahu pred nami, ker je bil čas tako strašno revolucionaren! Danes pa imamo sedem poslancev, dasi so se ocepili od nas komunisti, zapeljani po meščanskih strankah.

Delavno ljudstvo vstaja!

Načelstvo stranke ima prijetno dolžnost zahvaliti se Vam, trideset tisoč volilcem za neomahljivo zvestobo, s katero ste premagali vse težke grožnje nasprotnikov in sledili klicu socialne demokracije. Po-

sebna zahvala na gre onim našim zaupnikom, ki so z neumornim delom in z veliko svojo nožrtvovalnostjo dosegli ta velikanški naš napredek!

Hvala Vam vsem!

Pri tem zadovolinem pregledovanju storjenega dela na ne smemo pozabiti ono, ki nas še čaka! Organizirajte pridno! Organizacije so nam omogočile to zmago, organizacije nam bodo izbojevale še nadaljne zmage. Organizacije pa so tudi tisto edino sredstvo, s katerim imajo naši člani vpliv na državno gospodarstvo tudi izven volitev.

Polovica naših volilcev še ni v organizacijah, polovica naših volilcev še ne čita naših časopisov!

V tej smeri — na delo! Na vztrajno delo, da bo prihodnja zmaga se bližajša!

V Ljubljani, 9. dec. 1920.

Načelstvo.

površine vsaj 100 do 500 tuter (po 1600 kvadratnih sežnjev) obdelanega zemljišča, in sicer po posestvih in gospodarskih razmerah dotičnega kralja. Vsa ta posestva se bodo takoj začasno razdelila po vrsti od največjega do manjših.

Odškodnina veleposestnikom za razlašeno zemljo in način odplačevanja se določita kasneje zakonskim putem. Brez odškodnine se odvzema nastopna posestva: a) vsa posestva habsburške vladarske hiše in članov habsburške cesarske družine; b) vsa posestva vladarskih hiš nepriateljskih držav; c) vsa posestva, ki so bila nekoč podarjena tučcem za usluge, napravljene Habsburžanom, ako še niso prešla v tretje roke. Odškodnina za ona posestva, ki so bila pridobljena med vojno in o katerih se sumi, da so pridobljena z nerazmernim vojnim dobičkom, se ne bo izplačevala lastnikom, dokler se ne izda poseben zakon o postopanju z vojnimi dobički.

Dokler se razdelitev veleposestev končno veljavno ne izvrši, bo dajala država zemljo v zakup v večjih ali manjših kosih osebam, ki prihajajo v poštev. Zakupnina se določi pozneje po krajevnih razmerah.

Razveljavljajo se vse zakupne pogodbe nad onimi veleposestvi, ki jih zakupnik sam ne obdeluje kot strokovni ekonom ali poljedelec s svojo družino. Zakupne pogodbe nad veleposestvi, ki so dana v namem v manjših parcelah osebam, katere so bile pravkar naznačene, veljajo do nadaljnjie zakonske odredbe, toda dogovorjena zakupnina, kakor tudi način in roki odplačevanja se morejo na zahtevo interesentov razveljaviti in se ponovno odrediti po krajevnih razmerah. Podobno se ima postopati pri zakupih slične vrste v Bosni in Hercegovini, kjer imamo takozvane »najemnike na polovico« (»napoličare«).

Oddajati zemljišča v podzakup, se prepovedano; v kolikor pa podzakupni že obstoje, se glavni zakup razveljavlja. Podzakupniki ostanejo do nadaljnjie zakonske odredbe kot zakupniki podzakupljenega zemljišča ter se bo z njimi postopalo kakor z glavnimi zakupniki. Od teh določb so izvzeti podzakupi, ki so doslej nastali med poljedelskimi zadrugami, njihovimi centralami in njihovimi člani. Na zahtevo podzakupnikov na se more višina zakupnine, kakor tudi roki odplačevanja podvreči reviziji, ali pa podzakup sploh razveljaviti.

Četrto poglavje govori o gozdnih posestvih in odreja, da preidejo vsi večji gozdni kompleksi v last države, poljedelci pa bodo imeli v njih pravico do pašnje ter drvarenja (sekanja drv in lesa za gradbo).

Odškodnina posestnikom gozdov, kakor tudi ureditev kmetjskih pravic na pašnji in drvarenje se odredi s posebnimi zakoni.

Končni izid volitev v Kranjskem volilnem okrožju.

Glavarstva	Število volilcev	J. D. S.	S. K. S.	S. L. S.	N. S. S.	K. S. J.	J. S. D. S. in K. D. Z.
Cerknica	2478	253	335	896	27	149	817
Črnomelj	3828	212	1086	1002	90	413	1025
Kočevje	5437	576	985	2851	199	487	339
Kranj	9035	904	1143	4781	329	713	1166
Krško	8297	296	2917	2821	191	1054	1029
Litija	6431	270	1045	2862	342	1662	248
Ljublj. okol.	10.840	640	2287	4423	557	1737	1195
Novo mesto	7291	343	3282	2897	190	299	262
Radovljica	6500	545	977	2251	488	1585	655

Zborovanje Radičeve stranke v Zagrebu.

Kmetska stranka na Hrvatskem se imenuje po svojem voditelju kratko Radičeva stranka. Njen voditelj je inteligenten mož, a zelo čudnega in nezanesljivega značaja, do čemer ga poznaio po vsej državi. Ta stranka je imela v sredo v Zagrebu svojo skupščino.

Ker je Radič znan kot »državorušeč« činitelj in ga je vlada šele pred volitvami izpustila iz zapora, je umevno, da so bile to dan uvrte v Zagreb oči vsega dotičnega sveta v Jugoslaviji. Beograjski krogi so se bali, da Radič kratkoma prokličje kmetsko hrvatsko republiko in so skrenili za vse potrebno, da vsak tak doskus s silo uduše.

No, vse je poteklo mirno. Radič je sicer imel imenitno govoranco in skupščino je izdala nekaj sklepov, ki na so precej neumljavi. Oni, ki Radiča poznaio, pravijo,

da je povedal le to, kar je hotel, nai se ne zredi.

V glavnem se zavzema Radič za edinstvenost države Srbov, Hrvatov in Slovencev, a zahteva zvezno jugoslovansko republiko, kateri nai se priključito tudi Bolgari.

Zahteval je nadalje še marsikat dobrega, s čimer se mi socialisti popolnoma strinjamo iz čisto enostavnega razloga, ker ima jugoslovanska socialna demokracija te točke že davno v svojem programu.

Zakonska podlaga agrarne reforme.

(Dalje.)

Za veleposestva se takoj proglašajo: a) vsi fideikomisi; b) vsa posestva, ki imajo površino, označeno pod točko c), a ki so danj v zakup dalje ona posestva, ki sploh niso, ali pa so le deloma obdelana; c) ona posestva, ki imajo

Peto poglavje obravnava segregacije (združitev zemljišč) in pravi: V kralji, kjer so bili bivši kmetje (podaniki) s segregacijo oškodovani na korist posestnika (spahija) se ima na zahtevo oškodovancev izvesti revizija.

Šesto poglavje govori o ustanovi »Državnega urada za agrarno reformo« ki bo imel nalogo izvesti agrarno reformo. V delokrog tega urada bo spadalo tudi vprašanje notranje kolonizacije, repatriiranje (zopetna podelitev domovinske pravice) naših izseljencev v Ameriki in drugih kraljih ter sploh preseljevanje Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki žive danes po drugih državah. Urad bo stal pod nadzorstvom ministra za socialno politiko in bo s posebno naredbo določena njegova sestava in delokrog.

Sedmo poglavje vsebuje zaključne odločbe. Prva od njih odreja, da se te naredbe ne nanašajo na ono ozemlje Srbije, ki ga je imela do leta 1912. Druga pravi, da ni nihče upravičen do teh odredb pridobitnega zemljišča do nadaljnih odredb ne izsvoliti niti dati v zastavo, niti ga kako drugače izročiti drugemu v posest. Dalje odreja ena teh zaključnih odločb, da izrubi ugodnosti teh odredb vsak, ki bi po razglasitvi odredb jemal, na svojo pest delil ali plenil tuja posestva. Kdor zagreši kaj takega, bo radi tega obsojen.

Te predhodne odredbe stopijo v veljavo z dnem proglasitve v »Službenih Novinah« kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev in se imajo predložiti narodnemu predstavništvu v naknadno zakonito odobritev. Izvedba se navede ministru za socialno politiko.

Odredbe so datirane: Beograd, 25. februarja 1919.

To so v glavnem določila omenjenih odredb. Bolj že poseže v podrobnosti »Uredba o prepovedi odsvojitve in obremenitve velenosestev«, o kateri bomo govorili v prihodnji številki.

(Dalje prihodnjic.)

Pritožbe radi pomanjkljivosti volilnih imenikov.

Dan na dan nam prihajajo z dežele pritožbe radi pomanjkljivosti volilnih imenikov. Na vse te pritožbe moremo odgovoriti, da so bile na mestu v času reklamacijske dobe na kar smo v »Ljudskem Glasu« opetovano opozarjali in pozivali svoje zaupnike ter pristaše, naj se na vsak način prepričajo, ali so volilni imeniki pravilni in ali so vpisani vsi naši somišljeniki. Tedaj je imel vsak priliko, da se prepriča, ali je pravilno vpisan v volilni imenik, ali ne. Kdor je tako storil, prepričal in opazil, da ni vpisan, se je moral pritožiti in moral nato prejeti uradno obvestilo. Na podlagi tega se je mogel pritožiti kar pri volilni komisiji. Kdor na ni tako postopal, je kriv sam.

ALEKSANDER TOMAN:

Kmetijstvo v Združenih državah.

(Dalje.)

Torej armada sedemtisočstiristo mož, cvet ameriške inteligence na vseh poljih znanosti deluje, misli in razmišlja, kako bi se porabile vse dobre snovi in vse dobre sile, da se poveča in izboljša pridelek zemlje ter da se zmanjša ali uniči moč onih sil, ki ovirajo to nalogo! Da more taka armada zmagati proti celemu svetu, to

nam dokazuje gmotno stališče, na katerem se nahajajo danes Združene države.

Poleg te knjige je došla od ministrstva za kmetijstvo v Washingtonu še druga, ki vsebuje naslove vseh raziskovanj in preiskuševanj, ki so jih zavodi, stoječi pod tem ministrstvom, glede najrazličnejših kmetijskih vprašanj do zdaj rešili. Letni letitini ali poročila so namenjeni v pouk širokih plasti kmetijskega ljudstva. Ta poročila dobi vsak, kdor se zanje oglasi. In sicer brezplačno. Knjiga vsebuje okoli 8000 takih naslovov. Kakor prej rečeno, vse mogoče stvari, tikačiče se kmetijstva obravnavajo ta poročila. Kakšna dobrota je to za kmetovalca!

Vsebina teh poročil bi se mogla pri nas tako pazno razmotrivati in uvaževati, ker marsikatero važno vprašanje se naide tu rešeno. Število poročil vedno raste, ker delo preiskavanja, raziskavanja in preizkušavanja se neprenehoma vrši.

Ako se vse to delo, vršeno po vladi, vzame v obzir, se ne smemo čuditi, da je velika ameriška republika prva, kar se kmetijstva tiče in da je ameriški farmer človek, ki se sam na vse načine trudi svoj stan povzdigniti, ker vzrojen je od mladega v spoznanju, da kmetijstvo ne obsega samo trdega ročnega dela, temveč da zahteva tudi mišljenje in poznanje vseh sil in razmer, s katerimi ima opraviti.

Konečno naj bo še omenjeno, da spadajo gozdarske zadeve v Združenih državah v delokrog ministrstva za kmetijstvo.

Naj pripomnim še sledeče:

Koncem februarja t. l. sem jaz gospodu dr. E. F. Phillipsu, načelniku čebelarškega oddelka pri kmetijskem ministrstvu v Washingtonu, pisal, da bi rad poizvedel vse važno, kar se tiče kmetijstva v Združenih državah in kako posega vlada v Združenih državah v razvoj kmetijstva s svojim delovanjem.

Na to pismo mi je dne 18. marca t. l. ra gospod odgovoril, da je moje pismo oddal kmetijskemu ministrstvu, da ga ono reši. Obenem mi je poslal osem knjižic, tičečih se čebelarstva.

Meseca maja t. l. sem dobil te dve knjigi, ki sem jih v »Uvodu« omenil in katere sem za prevod porabil — te dve knjigi je poslalo ministrstvo na prošnjo gosp. dr. Phillipsa.

Meseca junija t. l. je ministrstvo za kmetijstvo v Washingtonu poslalo seznam najboljših knjig (po številu 128), obravnavajočih raznovrtno kmetijske panoge in seznam sedemdesetih kmetijskih časnikov, izhajajočih v Združenih državah.

Ministrski knjižničar mi piše, da so pri sestavi seznama teh knjig sodelovali člani fakultete za kmetijstvo na univerzi v Purdue, člani štaba knjižnice kmetijskega ministrstva in strokovnjaki prideleni temu uradu.

To je ameriška uljudnost, ameriška postrežljivost, in sicer uradna — cvetka, ki ne cvete na nobenem drugem kraju tega obširnega sveta.

Dopisi.

Rajhenburg. Ljudstvo našega okraja je doživelo zadnje čase precej zanimivega. Že teden dni pred zadnjo nedeljo te bilo v cerkvi naznanjeno, da se bo to nedeljo vršil velik javen shod, na katerem bo poročal dr. Korošec. V soboto pred shodom je že dospel njegov avto v Rajhenburg. V nedeljo po maši bi se imel vršiti napovedani shod. A, loi, dr. Korošca ni bilo nikjer. Ljudje ki jih je prijala radovednost, so nekaj časa čakali njegovega prihoda, potem pa so se povečini razšli. Že začetek je bil kaj žalosten, ker smo vi-

deli, kako so se v orlovski telovadnici izprehajali orožniki. Da ni bilo ljudem dolgočas, je povzel besedo klerikalni kandidat škaberne iz Doveskega pri Rajhenburgu. Ker so mu ljudje ugovarjali, jim je zagrozil z orožniki. Tako je hotel iz javnega shoda napraviti volilni shod svote stranke. Končno so se tudi njegovi pristaši nezadovoljni razšli, ker niso slišali Koroščevega govora.

Šmartno ob Dreti. Kakor hitro se to pokazal izid volitev je začel razpad ostanokov nekaj slavne klerikalizma. Vsled tega naš župnik silno divja v spovednici, a še hušje na prižnici. Pretečeno nedeljo je n. pr. pridigal samo o socialnih demokratih. (Ti so mu pač najbolj v želodcu.) Razglasil je, da ne sme nihče k spovedi in tudi ne dobi odveze, kdor ne obljubi, da bode njegovega mišljenja, da namreč ne bode čital brezverskih časopisov (v prvi vrsti »Ljudskega Glasa«) ter da bode zvest član slepila Slovenske ljudske stranke. Ali ima g. župnik ta ukaz od višje oblasti? O tem hočemo govoriti z merodajnimi krogi. Ako je nasilje klerikalne politike podlaga sv. vere, obdržite isto za sebe in za var svojih privržencev! Mi se držimo tega, kar so nas učili naši predniki, ne pustimo pa se vladati več od klerikalnih gospodov. Siti smo do vrha prelivanja krvi in neznosne draginje, kar nam je povzročila neklenška klerikalna politika. Obetate nam pekel! G. župnik povemo Vam pa, da imamo istega že sedaj pri teh razmerah. Odpraviti pa ga hočemo in ga bomo s tem da bomo zvesti svojemu kmečko-delavskemu stanu ter bomo trdno stali v svoji kmečko-delavski zvezi. Nasprotno pa se za Vaše hinavske politike pripravljajta armada, katero bode podževala izpa do klerikalizmu osleparjenega ljudstva. Takrat pride obračun za Vaša krivična in nemoralna dejanja. Ako ne boste mirovali, pridejo v javnost vsa vaša lažniiva obrekovanja in si boste lahko skrbeli za srečno pot iz Šmartna. — Socialni demokratje iz šmarške fare.

Iz Brežic. (Zakasnelo.)

V torek, 23. novembra se je vršil pri nas dobro obiskan shod pri g. Francu Štincu v Selah. Poročal je sodrug Baraga. V enotnem govoru nam je polasil delovanje dosedanih strank. Posebo nas je opozarjal na klerikalno stranko, kako je ubogo ljudstvo izrabljala pod geslom »Vse za vero, dom, cesarja!« Pod to krinko je gonila revno ljudstvo v strelske järke. Polasil nam je kako je ta stranka delala v različnih aprovizacijah in kako je rekvirirala med vojno. Tam, kjer ni bilo nič ali le malo, je pobrala vse, tam, kjer je bilo dosti se je ognila. Tako bi rada zaslužila še znanprej naše ljudstvo. To se ji pa ne bo posrečilo. Sicer smo bili leta 1911, vsi za to stranko, toda danes smo spregledali in se dobro zavedamo, kam spadamo. Tudi samostojneži so nas hoteli opehariti. Pri volitvi agrarnega odbora pa smo jim prekrizali račun. Ker se niso volitve vršile pravilno, smo jih vrgli in bomo volili drugič. Tako se je delalo z revnim ljudstvom dokler se ni začelo zavedati, sedaj pa jamčimo vsem nasprotnim strankam, da bomo stali na straži vsepovsod in brez nas ne bo šlo več. To je pokazal omenjeni shod ker je pristopilo leno število članov k K. D. Z.

Iz Krške vasl. (Zakasnelo.)

Pri nas se je vršil dne 25. novembra prav dobro obiskan shod. Gostilna pri g. Kuhariu je bila natlačena polna. Poročala sta sodr. Delbin in sodr. Baraga iz Brežic. Sodr. Baraga nam je pokazal na delovanje vseh političnih strank, osobito na klerikalne stranke, ki je revnemu ljudstvu toliko škodovala in ga vlekla za nos brez konca in kraja. Upajmo da bo sedaj konec

že nadvlade. Sodr. Delojn nas je vzpodbu-
jal k organizaciji in nam je pokazal kako
vse nasprotne stranke pridno agitirajo.
Zato je tembeli naša dolžnost, da napremo
vse sile, da zmagamo pri volitvah. Oba
sodruza sta žela mnogo pohvale in prizna-
nja, mi si želimo kar kmalu zopet takega
shoda.

Gnojenje vinogradov.

Že v poglavju »Hlevski gnoj« sem
omenil da rastline rabiho veliko redilnih
snovi in da sčasoma teh v zemlji zmanjka,
zato jih moramo mi dodajati v obliki gnoj.
Kakor potrebujejo poliske rastline redilnih
snovi, da zamorelo uspevati, ravno tako
rabi tudi trta redilne snovi: ker pa mi z
vsakoletnimi pridelki odvezamo zemlji
redilne snovi, in sicer na 1 ha vinograda
140 kg kalija 50 kg fosforne kisline in
180 kg dušika, moramo tudi vsako leto to-
liko redilnih snovi dati trti nazaj ako ho-
čemo imeti dovoljne uspehe. Ker se pa
hlevski gnoj počasi razkraja, zato se privo-
roča z njim le vsako četrto ali peto leto
gnoiti, toda v taki množini da se da zem-
lji toliko redilnih snovi v niem kolikor se
z njo s pridelki odvzame v štirih oziroma
petih letih. To si izračunimo na sledeči
način:

Na 1 ha, to je približno 10.000 trt se
odvzame v enem letu 140 kg kalija, v pe-
tih letih petkrat toliko, torej $140 \times 5 =$
700 kg fosforne kisline $50 \times 5 = 250$ kg
in dušika $180 \times 5 = 900$ kg.

V 1000 kg hlevskega gnoja pa je:
4,5 kg kalija, 2,5 kg fosforne kisline in 5
kg dušika. Torej je treba $1000 : 320 = 343$
kg hlevskega gnoja na 100 trt v enem
letu, da dodamo ono množino kalija, kate-
rega potrebuje v petih letih petkrat toliko.
Da damo potrebno množino fosforne kisl-
ine, je treba na 100 trt $1000 : 500 = 200$ kg
hlevskega gnoja in da damo zadostno mno-
žino dušika, je treba dati $1000 : 180 = 555$
kg hlevskega gnoja na eno leto. Ako gno-
jimo v presledkih petih let moramo dati
petkrat toliko, ali na se mora v kolikor
manjši množini se daie hlevski gnoj, istega
nadomestiti z umetnimi gnojili in sicer v
takih množinah, da odgovarjajo tukaj na-
vedenim številkam.

Ker se gnoj ne more tehtati pri gno-
jenju, kajti to bi bilo preveč zamudno, se
ga računa samo približno, in sicer takole:
voz gnoja tehta približno 10 q ali 1000 kg,
torej za enoletno gnojenje bi zadostovala
ta množina za 200 trt, za dvoletno za 100
trt in za štiriletno za 50 trt; ako se hoče
gnojiti vinograd ki meri 1 oral, se ga lah-
ko razdeli na štiri dele, tako da se vsako
leto en del pognoji in za vsak tak del bo
treba okrog 27 voz gnoja (1 oral računamo
5300 trt, bi imel torej en tak del 1325 trt :
 $50 = 26,5$ voz gnoja).

Vinograd se lahko gnoji s hlevskim
gnojem na več načinov:

1. Naredi se med trtami iarke po 30—
40 cm široke in 15—25 cm globoke, po-
tem se v te iarke nasuje gnoj in se jih zo-
pet zagrne. Pri tem gre veliko gnoja v iz-
gubo: ker moramo z gnojem štediti, se ne
priporoča.

2. Gnojenje po jamah. Naredi naj se v
sredi med dvema trtama jama v katero
se da gnoj in ko se med prihodnjima dve-
ma trtama kopije jama, se prva zasuje.
Nikdar pa naj se ne daie gnoj takoi k trti
ker prvič bi se orenesla na ta način ples-
sen, oziroma eniloba gnoja na korenine
trte in trta bi se s tem uničila, drugič pa bi
mogla trta vkljub gnojenju stradati, ker
trta, kakor vsaka druga rastlina sesa
hrano z lasnimi koreninami, katere se
nahajajo na koncu debelejših korenin in
ravno te so dolge po 40—50 cm pri trti.

torej mora biti gnoj tudi 40—50 cm odda-
ljen od trte, da lahko sprejema redilne
snovi iz njega in to se zgodi tedaj ako
delamo jame v sredi (vrste) med dvema
trtama.

3. Se lahko gnoj podkople pri prvem
kopanju, kar se pa ne priporoča, ker pri
tem se ne spravi gnoj dobro v zemljo, ter
gre radi tega v izgubo, ker se od zunaj iz-
suši to pa ni gospodarsko.

Zeleno gnojenje. Pri zelenem gnoientu
se poseje v jeseni oziroma spomladi v vi-
nogradu grašico ter se jo potem po leti
podkople. S tem gnojenjem zemljo fizično
zbolišamo, to se pravi jo zrahljamo in obo-
zgatimo na humusu, ker je grašica dušik
nabirajoča rastlina tudi zemljo obovati na
dušiku. Zaradi tega se to gnojenje pripo-
roča, zlasti v toplejših krajih.

Po svetu.

Švica.

V prijaznem mestu Ženevi zboruje
zveza narodov. Dolgo časa so odposlanci
vseh različnih držav že skupaj in mnogo
proglasov izjav itd. so že poslali med
svet. Uspeha pa ni posebnega. Amerika
se zvezi narodov celo posmehuje češ, da
je mrtvoroieno dete. Zadnji teden se vrše
burni razgovori o tem, ali naj se sprejmeta
v zvezo narodov Avstrija in Bolgarija.
Zadnje vesti govore tudi za Bolgarijo
uroodneje. Prva bo preikone v kratkem
sprejeta, dočim stoji stvar za Bolgarijo ne-
popolno. Zveza narodov namerava osno-
vati posebno ustanovo, ki bo dajala takim
državam, ki same ne morejo izhalati, kre-
dite. Čemu pač so gospodje naenkrat tako
človekoljubni? Zdi se nam, kam pes tace
moli ker vemo da nihče zastoni ničesar
ne ponuja, naimani pa kapitalistične za-
padne države.

Italija.

Ker se d'Annunzio noče pokoriti itali-
janski vladi oziroma poveljniku italijanske-
ga brodovla na Jadranu, je proglasila ita-
lijanska vlada blokado reške luke, to se
pravi s svojimi ladjami je zaprla vhod v
luko da ne more nihče ne not, ne vun.
D'Annunzio se pa še vedno noče udati.
Znano je, da prestopajo kar voine ladje k
d'Annunziju, kar je značilno za italijansko
armadno vodstvo. Položaj je neiasen, ker
se ne more vedeti, ali ni vse skupaj kome-
diija, brez katere Italijani ne morejo živeti.
Ko je država praznovala obletnico zedi-
njenja, so italijanske ladje v Splitu streliale
na čast praznika in izobesile so jugoslav-
sko zastavo na častnem mestu. To se je
zgodilo isti čas, ko italijanski orožniki naše
ljudi brez vzroka mučili! Italija se še ved-
no ne more sprilazniti z mislijo, da je Črna
gora neločljivo združena z ostalo Jugosla-
vijo. Italijanski ministrski predsednik za-
hteva, naj bo Črna gora samostojna dr-
žava. Italija se namreč boji da ne bi imela
Jugoslavija na Lovčenu premočne postoi-
tanke zoper Italijo.

Španija.

Po vsej državi, zlasti pa v glaynem
mestu Madridu, stavkajo delavci raznih
strok in obratov.

Češkostovaška.

Pogajanja med Čehi in Nemci, ki so
se včeraj vršila v parlamentu so se raz-
bila. — V pereče stanje je stopilo vpraša-
nje socializacije rudnikov. Za socializa-
cijo je delavstvo in uradništvo rudnikov.
Sodiho, da bo tudi v parlamentu večina po-
slancev glasovala za socializacijo. Zadnji
teden je prišlo do resnih in krvavih nemi-
rov, ki so jih povzročili spori med social-
no demokracijo in komunisti. Komunisti
prete s stavko ki jo nonekod že izvajajo

Pri izeredih v Prazi je bilo več policistov
in civilnih oseb ranjenih.

Poljska.

Hkrati z generalom Wranglom je bila
tepena ukrajinška armada. Ukrajinski vo-
jaki so nato pobegnili na Poljsko, kjer so
jih Poljaki razorožili. — Pogajanja med
Poljaki in Rusi so dovedla do premirja. Ko
pa so začeli določati demarkacijsko črto,
je prišlo do spopadov med polskimi in
rdečimi četami. Kakor kaže, še vedno ne
bo miru. — Ljudsko glasovanje za Vilno
se bo v kratkem vršilo. Težava je pa z
ljudmi, ki imajo na tem ozemlju glasovalno
pravico a so se izselili in ne bivaio stalno
tam. Take osebe bodo bale glasovale v ta-
kih krajih ki jih imajo zasedene zavezni-
ške čete, in sicer pod nadzorstvom zavez-
niških komisij. Te preklicane zavezniške
komisije vladaio ves svet!

Amerika

je trdna v svoji politiki in se res noče vme-
šavati v evropske zadeve. Noče sodelovati
pri zvezi narodov in te celo odklonila so-
delovante pri medzavezniški komisiji, ki
se bavi z razoroževanjem narodov.

Avstrija.

Iz Avstrije prihajajo obupni glasovi
glede prehranjevanja. Avstrija je na koncu
in živi od danes do jutri. Z žitom je pre-
skrbljena le še do novega leta. Priman-
klat za živila, ki ga krije država, znaša
ogromno vsoto 26 milijard kron.

Turčija

na vse pretege protestira proti mirovni
pogodbi in zahteva, da se pogodba pre-
gleda. Zavezniki že omahujejo ker ima
Turčija v Mali Aziji še precej divjega ljud-
stva s katerim se mora ententa nepresta-
no boriti. Sedaj je bil sklenjen mir med
Turčijo in Grško.

Madžarska.

Tudi Madžarska ni z mirovno pogodbo
zadovoljna. Sicer pa je te dni vsa pozor-
nost javnosti posvečena vprašanju oblike
madžarske države. Merodajni krogi so se
izrekli za kraljestvo, ki ne sme biti dedno,
in izključujejo Habsburžane. Zadnje vesti
poročajo o odstopu vlade. — Po prekem
sodu je bil v Budimpešti obsoten neki
žepni tat in sicer poleg zapora še na 15
batin. Praviho, da je to pač slučaj, da se je
izvršila kazen s palico. — Mi smo načelo-
ma zoper batine a priporočali bi jo za —
veriznike in navilalce cen, seveda pred-
vsem pri nas v Jugoslaviji.

Grška.

Ker so se zavezniške države izrekle
proti povratku bivšega kralja Konstantina
na prestol, z njegovim kraljevanjem naj-
brž ne bo nič. Moral bo še nadalje igrati
ulogo »ubežnega kralja«.

Zasedeno ozemlje.

Italijanska vlada je odločila Postojno
za mednarodno železniško postajo na progi
Trst-Dunaj. — Dalje prete no vsej Julijski
Benečiji s stavko profesorji in učitelji, ker
ne morejo s svojimi plačami izhajati.

Anglija

Poleha na irskih nemirih. Vrhu tega li preti
upor v Indiji. Zato je proglasila v Indiji ob-
sedno stanje. Kdo ve, koliko časa bo mo-
gla še zatirati narode z ognjem in mečem!

Francija

se bori proti sprejemu Bolgarite v zvezo
narodov. Z Anglijo je baie v prav priatelji-
ski zvezi, kar jamči po njenem mnenju za
svetovni mir. Navzlic tem pa je začela z
neosnavljanjem svoje vojske. Militarizem
v Franciji je tedaj še vedno tak, ali še hujši
kakor je bil med vojno.

Iz Kmetško delavske zveze.

K zadnji številki »Ljudskega glasu« smo priložili vsem naročnikom, ki so zaostali s plačevanjem naročnine, poštne položnice. Napisali smo tudi znesek, ki ga imajo doplačati. Prosimo torej, da to čimprej store, sicer jim z novim letom list ustavimo.

Upravništvo »Lj. glasu«.

V nedeljo, dne 21. t. m. ob poldevetih zjutraj se bo vršil v gostilni Ivana Leskovška v Rajhenburgu shod Jugosl. socialno-demokratske stranke in Kmetško-delavske zveze. Kdor še ni prejel članske knjižice KDZ, naj se po shodu ozglasi, da jo dobi. Shod je važnega pomena! Pridite vsi!

Načelstvo kraj. org. KDZ v Rajhenburgu.

Predsedstvo kraj. org. KDZ v Ljubljani poziva vse svoje člane, da vsako zadnjo nedeljo v mesecu prinesejo svoje mesečne prispevke v gostilno vosp. Interška in sicer od 14. do 17. ure. Tam se bodo članom delile društvene znamke v potrdilo volačevanja, ker predsednik, blagajnik in tainik nimajo priložnosti in časa pri vsakem članu naročnino pobirati. Karl Feldin tainik, Ivan Koželi blagajnik, Anton Vengust, predsednik.

Iz naše države.

Kaj bo s konstituantno, vse ugiblje. Saj je od nje odvisna usoda naše države. Sedanja vlada kaže zelo absolutistične namere. Zlasti proti Radiću, da mu razveljavi vse mandate, ako ne pridejo poslanci v Beograd, ali ako ne bodo hoteli priseči. Klerikalci po svoji stari navadi zavijajo oči in besne doma zoper prisego, v Beogradu pa bodo prisegali, da se bo vse kadilo.

Kaj pravi hudomušno ljudstvo v JDS, SLS in NSS? (Judovski demokratski sleparji, samo ljudstvo sleparijo, največji sleparji so!) Kaj če bi bilo v tem stavku kaj resnice?!

O Radiću že govore, da se kažejo v lastni stranki nesporazumljenja.

Bosna stoji pod vrisom vladne krize. Dosedanji predsednik vlade se prav tako krčevito oklepa stolčka, kakor naš milostljivi predsednik v Sloveniji dr. Brejc.

Slovenija je pokrita s snegom. Začela se je kruta zima. Ljudstvo trpi, nima obleke, obuvala, hrane. Proseče in zaupno gleda v Beograd. Ali se poslanci kapitalističnih strank zavedajo, da je pomoč nujna. Da je treba pomagati tem ljudem prej, kakor izpolniti mrtve določbe poslovnika ali opraviti hinavske čestitke raznim mogotcem?!

Dnevnice poslancev so se določile na 120 dinarjev.

Kaj je s podporo za vračajoče se ujetnike? Dobili smo od ujetnikov, ki so se vrnili iz Italije, pritožbe, da so podpore, ki so se dajale vrnivšim se ujetnikom, nekateri prejeli, drugi pa že po več mesecev zastoj čakajo nanje in hodijo v Ljubljano, ne da bi kaj dosegli. Prosi se javnega pjasnila.

Svojo nevesto je ustrelil inženir Pitamic na Muti. Oba zaročenca sta se odpravljala na poč v Ljubljano in v momentu, ko je stopila nevesta gdč. Vazac v sobo zaročenčevu, se je sprožil v inženirjevih rokah samokres in zadel nevesto naravnost v srce, tako, da je bila takoj mrtva. Inženir Pitamic izjavlja, da se je samokres sprožil čisto slučajno.

Listnica uredništva

Vse dopisnike ponovno prosimo, naj nam pošiljajo kratke in umilive dopise pisane do možnosti s črnilom in le po eni strani papirja. Ako dopis takoi ni priobčen, naj se ss. dopisniki ne jeze, ker ni vedno prostora in ker ima uredništvo gotovo dobro voljo vsem dopisnikom ustreči.

Trpite na revmatizmu in gihličnih bolečinah? Vdrignite s pravim Fellerievim Elza-fluidom in takorekoč dobrodejno! — 6 dvoinatih ali 2 veliki specialni steklenici 42 K. Državna trošarina posebel.

Rabite mlo-odvajajoče sredstvo? Fellerieve prave Elza-kroglice izvršujejo svojo dolžnost! 6 škatlic 18 K. — Zagorski sok zoper kašelj in prsne bolečine 1 steklenica 9 K. — Zelodec okrepčujoča švedska tinktura 1 steklenica 20 K. — Omot in poština posebel, a nalceneie. Eugen V. Feller. Stubica donja, Elsa trg 358, Hrvatska. E.

UCITELJSKA TISKARNA
LJUBLJANA Franciškaška ulica šte. 6.

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejšje plakate in vabila - za shode in veselice. -

LETNE ZAKLJUČKE

Najmodernejšja uredba za tiskanje listov, knjig, brošur itd. itd. -

STEREOTIPIJA LITOGRAFIJA.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure in jih obrestuje po čistih 4%

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadržnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

Miši-podgane stenice-šćurki

in vsa golazen mora poginiti, ako porabljaate moje najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 10—, za podgane in miši K 10—; za šćurke, a posebno močna vrsta stane K 20—; posebno močna tinktura za stenice K 12—; uničevalec molje K 10—; prašek za uši v obleki in perilu K 10— in 20—; proti mravljam K 10—; proti ušem pri perutnini K 10—; prašek proti mrčesu K 10— in 20—, proti ušem pri ljudeh K 5— in 10—; mazilo za uši pri čvini K 6— in 10—; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničevalec rastlin) K 10—; mazilo proti garjam K 12—

Pošilja po povzetju Zavod za eksport M. Jünker, Zagreb 45., Petrinjska ulica 8.

COSULICH-LINE
= TRST-AMERIKA =
New - Jork — Buenos — Ayres — Rio di Janeiro - Santos Montevideo

Brezplačna pojasnila in prodaja voznih listkov za potnike za Slovenijo edinole pri:
SIMON KMETEC, Ljubljana
Kolodvorska ulica 26.

Edini list, ki brezobzirno zastopa Vaše koristi, ki neustraseno brani Vaše pravice, je:

N A P R E J

delavski dnevnik

Zatorej sezite po njem! Oklenite se ga! Naj se naroči po več somišljenikov na en Naprej! Le „Naprej“ spada v naše družine!

Proč z meščanskimi listi! Mesečno stane 20 kron. Naroča se pri upravi „Naprej“ Ljubljana, Franciškaška ul. 6.

Sodrugl! **Zadržniki!**

Vlagajte svoje prihranke v lastno hranilnico!!

Poštni čekovni račun št. 10.532. Telefon interurban št. 178.

KONSUMNO DRUŠTVO ZA SLOVENIJO

sprejema v svojem hranilnem oddelku **hranilne vloge** in jih obrestuje po čistih 4% — —

Večje hranilne vloge (nad tisoč kron), katerih vlagatelj se obvežejo, da dvignejo zneske iz te vloge šele po polletni odpovedni dobi, obrestuje po čistih 4 1/2%.

Za varnost hranilnih vlog jamči blagovna zaloga, ki znaša po polletni bilanci okrog 10 milijonov kron, društvena posestva, ki reprezentirajo vrednost nad 2 milijona kron, kakor tudi skladi, rezervni, deležni in dr.

Vloge sprejemajo in izplačujejo vse podružnice Konsumnega društva za Slovenijo, ki so:

V Spodnji Šiški v Ljubljani; na Glincah pri Ljubljani; v Ljubljani: Bohoričeva ul., Sodna ul., Krakovski nasip; Rožna dolina (obč. Vič); v Trziču na Gorenjskem; na Savi (obč. Jesenice) na Gorenjskem; na Jesenicah (pri Ferjanu); Koroška Bela-Javornik; Borovnica; Radovljica; Kranjska gora; Mojstrana; Celje; Soštanj; na Koroškem: Guštanj, Prevalje, Mežica, Črna L., Črna L., Pliberk; Maribor; Litija; St. Lovrenc na Pohorju; Kamnik; Pragersko; Križe pri Trziču; Sv. Ana pri Trziču; Gorje pri Bledu; Štore pri Celju; Faža nad Mariborom; Ruše nad Mariborom; Rogaška Slatina; Radeče-Zidanmost; Poljčane.

Še podrobnejša pojasnila podajajo zaupniki v navedenih podružnicah ali pa osrednja pisarna Konsumnega društva za Slovenijo, ki je v Ljubljani, Spodnja Šiška, Kolodvorska cesta 208.

Pisma naj se pošilja pod naslovom: Ljubljana, poštni predal 13.

Društvo ima na razpolago poštne položnice, s katerimi zamorejo vložniki denarne pošiljatve pošiljati tudi naravnost v osrednjo blagajno.